

Bölüm 8

MODERN HUKUK EĞİTİMİNİN AMAÇ VE YÖNTEMLERİNE İLİŞKİN ANALİTİK BİR DEĞERLENDİRME

Cengiz GÜL¹

Giriş

Küreselleşme olgusunun, ihtiyaç duyulan hukukçu tipini de değiştirdiği bir gerçektir. Hukuk eğitiminin başlıca önceliğini, modern dünyanın aradığı ideal hukukçunun yetiştirilmesi oluşturmaktadır. Yani çağımızda genel bilgi sahibi, eleştirel bakışa sahip, araştırma metotlarına hakim, hukuki yöntemleri derinlemesine anlayan ve bu sayede hukuki metinleri yorumlayabilen, karşılaştırma ve genelleme yapabilen hukukçuların yetiştirilmesi, hukuk eğitiminin başlıca hedefi olarak karşımıza çıkmaktadır. Eğitimde bir amaç tayini, öğrenimin içeriğinin ve temel bilgilerin tespiti bakımından da çok önemlidir. Öğretimde içeriğin seçimi, planın yapılması ve biçimlenmesinde temel sorundur. Bu noktada öğretimin tamamen pratiğe mi dönük olacağı yoksa teorik bilgilerle mi yürütüleceği tartışmalıdır.

Hukuk fakültelerindeki öğretimin amacı, toplumun ihtiyaçları doğrultusunda gerçekçi bir şekilde tespit edilmelidir. Hukuk fakültelerinde hâkim, savcı, avukat, noter başta olmak üzere adalet hayatına doğrudan katılan kişiler kadar, diğer alanlarda da çalışacak hukukçular yetiştirilmektedir. Hukuk fakültelerinde eğitimin yönü çizilmesi ve hukuk fakültelerinin sadece “hukuk teknisyeni” yetiştirmediği de göz ardı edilmemelidir.

İnsanların bilgi ve davranışlarını, bedensel-etik-düşünsel yeteneklerini, düşünme, üretme, problem çözme, karar verme, uygulama güçlerini oluşturmak ve geliştirmek için yapılan çalışmaların tümü “eğitim” adını alır. “Öğretim” ise, genel ve üst kavram olan eğitime göre sınırlı bir anlama sahiptir. Öğretim kişiye bilgi aktarma işidir. Bu iki kavramın sınırları zaman zaman iç içe geçebilmektedir. (Karayalçın, 2001).

Eğitim sürecinin sınıflandırılmasında genellikle *hizmet öncesi*, *hizmet içi* ve *hizmet sonrası eğitim* tarzında bir yaklaşım benimsenmektedir. Hukuk eğitimi incelediğimizde de benzer bir yaklaşımla bu eğitimi; lisans eğitimi, hizmet öncesi eğitim (staj ve aday eğitimleri) ve hizmet içi eğitim (kurs, seminer, sertifika ve lisansüstü eğitimler) şeklinde sınıflandırabiliriz. Eğitim dinamik ve sosyal bir süreç olduğu için sistemin tüm boyutlarının, hem diğer sosyal sistemlerle ve bu sistemlerin unsurlarıyla hem de kendi iç unsurlarıyla etkileşim halinde olması kaçınılmazdır. (Gürkan, 2009).

¹Doç. Dr.,Erciyes Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Anayasa Hukuku Anabilim Dalı, cengizgul2002@yahoo.com. cengizgul@erciyes.edu.tr.

Fakültelerin ders programlarının mümkün olduğu ölçüde farklılaştırılması teşvik edilmelidir. Belki, temel çerçeve olarak bazı zorunlu dersler üzerinde mutabakata varılması gereklidir. Yabancı hukuk fakültelerinden öğretim üyelerinin fakülteye davet edilerek ders ve konferanslar vermelerinin yararları üzerinde de durulabilir. Bu tür bir uygulama hukuk öğretimini zenginleştireceği gibi, öğrencinin önünde yeni ufuklar açabilecektir. (Güriz, 2010).

Hukuk eğitime ilişkin bir başka araç da, öğrencinin, öğretim üyesi ile sınıf dışında görüşebilme imkânıdır. İngilizcede *officehours* adı verilen bu seanslar, bir yandan öğrencinin yetişmesi, özellikle eğitimi, diğer yandan öğretim üyelerinin öğrencileri tanıyıp diyalog kurmaları bakımından da son derece doğru ve önemli bir yöntemdir. İki taraftan da kaynaklanan nedenlerle işletilemeyen bu yöntemin, sağlıklı ve kararlı biçimde düzenlenerek işler hale getirilmesi, hukuk öğretim ve eğitime önemli katkılar sağlayacaktır. (Güran, 2009).

Kaynakça

- Arslan, R. & Taşpınar, S. (2012). *Avrupa Birliği Sürecinde Türkiye’de ve Avrupa’da Hukuk Eğitimi ve Hukukçu Yetiştirilmesi ve Türkiye’nin Bu Gelişmelerden Etkilenmesi*, Ankara.
- Aşçıoğlu, Ç. (2009). Hukuk Fakülteleri ve Yargı reformu. *Cumhuriyet Bilim ve Teknik*, 1181/10.
- Atay, C. (2018). *Hukuk Eğitimi ve Hukukçu Eğitime Bakış Sorunlar ve Çözüm Önerileri*.www.barobirlik.org/yayınlar/makaleler/cevdetatay.doc, Erişim Tarihi: 01.06.2018.
- Çelikel, A. (1996).Hukuk Eğitimi ve Öğretimi Konusunda Düşünceler. *Yeni Türkiye, (Yargı Reformu Özel Sayısı)*, S: 10, Ankara.
- Demir, Ş. (2018). *Bilgi Güçtür Ama Nasıl Kullanacağınızı Biliyorsanız*. [http:// www.samildemir.av.tr/2018/01/bilgi-guctur-ama-nasil-kullanacaginizi-biliyorsanız/](http://www.samildemir.av.tr/2018/01/bilgi-guctur-ama-nasil-kullanacaginizi-biliyorsanız/), Erişim Tarihi: 18.06.2018.
- Gözler, K. (2008). Küreselleşme Sürecinde Hukuk Eğitimi. *Legal Hukuk Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 69.
- Güran, S. (2018). **Hukuk Fakültelerinde Öğretim Yöntemi; Öğrenciler; Ders Programı; Öğretimi** **Verenler**.www.hukukforum.com/showthread.php?t:435, Erişim Tarihi: 11.08.2018.
- Güriz, A. (2018).*Türkiye’de Hukuk Eğitimi*.www.hukukforum.com/ showthread. php?t:429, Erişim Tarihi: 18.07.2018.
- Gürkan, T. (2018).*Hukuk Öğretiminin ve Hukukçunun Eğitiminin Değerlendirilmesi*.www.hukukforum.com/showthread.php?t:439, Erişim Tarihi: 11.07.2018.
- Karayalçın,Y. (2001).*Hukukta Öğretim-Kaynaklar-Metod-Problem Çözme*. Genişletilmiş 5. Baskı, Ankara.
- Ökçesiz, H. (2018).*Hukukçu Eğitiminde Bir Denek Taşı: “Radbruch Formülü”*.www.hukukforum.com/showthread.php?, Erişim Tarihi: 11.08.2018.
- Özekes, M. (2018).Ülkemizde Hukukun Vicdan ve Ahlak Sorunu, www.barobirlik.org.tr,Erişim Tarihi: 18.07.2018.
- Pekcanitez, H. (2018). *Hukukta Probleme Dayalı Öğrenim (Aktif Eğitim)*. www.hukukforum.com/showthread.php?t:436, Erişim Tarihi: 11.08.2018.
- Sağır, M. Ö. (2008). Bologna Süreci ve Güncel Gelişmeler Işığında Türkiye’de Hukuk Eğitimi.*Araştırma Ara Raporu*,Antalya.
- Yarsuvat, D. (1996). Hukuk Reformu Çalışmaları Arasında Hukuk Eğitiminin Değerlendirilmesi, *Yeni Türkiye, (Yargı Reformu Özel Sayısı)*. S: 10, Ankara.
- (Yazarı Belirsiz-1). (2018).*Almanya’da Avukat ve Hukuk Eğitimi*.www. hukuk24.de/hukuk-avukat-staj/avukat-staj.html Erişim Tarihi: 14.08.2018.
- (Yazarı Belirsiz-2). (2018).www.ankarabarosus.org.tr, Erişim Tarihi: 17.08.2018.